

Trh

je místo, kde se setkává nabídka s poptávkou a dochází ke směně výrobků nebo služeb. Ke směně (obchodní transakci) dojde jen v tom případě, když se strana nabídky a strana poptávky dohodne na předmětu směny (co), množství (kolik) a ceně (za kolik). V takovém případě nastává tzv. tržní rovnováha.

Nabídka

je obecně souhrn všech zamýšlených prodejů, se kterými přicházejí prodávající na trh. Stranu nabídky zastupuje prodávající, který chce určité množství zboží za určitou cenu prodat.

Poptávka

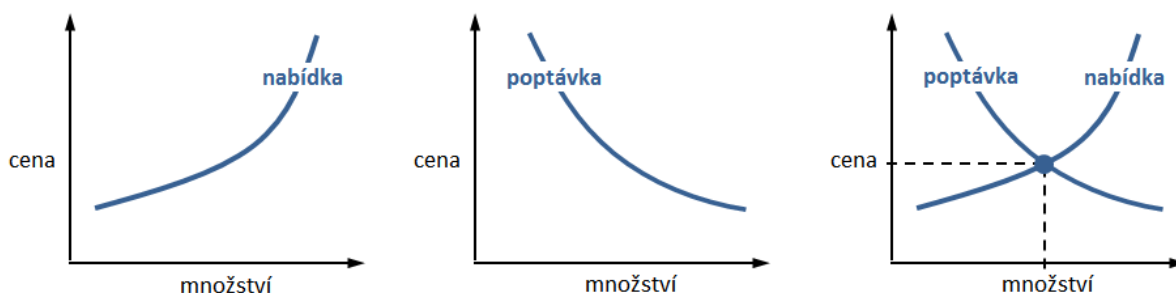
je obecně souhrn všech zamýšlených koupí, které jsou kupující ochotni uskutečnit. Stranu poptávky zastupuje kupující, který chce určité množství zboží za určitou cenu koupit.

Zákon nabídky

s rostoucí cenou roste nabízené množství. Vyšší ceny umožní zapojit se do procesu výroby i těm výrobcům, kterým by se to jinak nevyplatilo (mají příliš vysoké výrobní náklady).

Zákon poptávky

s rostoucí cenou klesá poptávané množství. Vyšší ceny odradí od koupě některé zákazníky a ti odloží nákup na později nebo koupí něco jiného (levnějšího).

Na trhu může dojít k jedné z následujících situací:

1. poptávka a nabídka se nedohodnou - **proces směny končí**
2. nabídka chce prodat, ale poptávka odmítá (nechce) koupit - **musí klesnout cena**
3. poptávka chce koupit, ale nabídka odmítá (nechce) prodat - **musí se zvýšit cena**
4. poptávka a nabídka se dohodnou - **směna se uskuteční**

Schématické znázornění tržního mechanismu:

TRH		
Nabídka	Předmět směny	Poptávka
má něco, co chce poptávka	Co? Kolik? Za kolik? (cena je jediná proměnná)	chce něco, co má nabídka
Prodává	Proces směny	Kupuje
nechce prodat	nesetká se nabídka s poptávkou	nechce koupit
nechce prodat	cena roste ↑	chce koupit
chce prodat	cena klesá ↓	nechce koupit
chce prodat	nastane tržní rovnováha (rovnovážná cena)	chce koupit

Předmět směny

je zboží (hmotný/nehmotný statek) nebo služba.

Proces směny

je děj, během kterého probíhá prodej a nákup zboží (zboží za zboží, zboží za peníze, peníze za peníze).

Tržní rovnováha

je stav, kdy se nabídka a poptávka shodnou na předmětu směny, jeho množství a ceně.

Kupní síla poptávky

je množství zboží, které jsou schopni (a ochotni) kupující za určitou cenu koupit. Je limitována množstvím peněz, které mají kupující k dispozici.

Likvidita nabídky

je schopnost nabídky dostat svým vlastním závazkům (nízká likvidita = bankrot) Pokud je tlak na snižování cen neúměrný, nabízející odejde z trhu (přestane dodávat své zboží/služby) a bude hledat jinou podnikatelskou příležitost. Nebo zkrachuje.

Zapamatujte si, že...

1. Na trh vstupují dobrovolně, na základě vlastního rozhodnutí a na vlastní odpovědnost.
2. Strany nabídky a poptávky jsou zcela rovnocennými partnery.
3. Vždy mám právo nekoupit nebo neprodat. Jinak už to není svobodná ekonomika.